Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
PAOLO MENGOZZI
esitatud 28. juunil 2011 [1]

Kohtuasi C-380/09 P

Melli Bank plc
versus

Euroopa Liidu Nõukogu

Apellatsioonkaebus — Iraani Islamivabariigi suhtes võetud piiravad meetmed, mille eesmärk on tõkestada tuumarelvade levikut — Piiravate meetmete laiendamine üksustele, kes on selliste isikute või üksuste „omanduses või kontrolli all", kes on Iraani tuumaenergiaalasesse tegevusse kaasatud või sellega otseselt seotud või toetavad seda — Täielikult emaettevõtja omanduses olev tütarettevõtja — Nõukogu hindamispädevus loeteludesse kandmisel — Loetelusse kandmise põhjendused — Proportsionaalsus — Põhjendamiskohustus

Sisukord

I. Vaidluse taust ja vaidlustatud kohtuotsus 2

II. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded 4

III. Analüüs 5

A. Kolmas väide, et selle kriteeriumi tõlgendamisel, mille alusel tehakse kindlaks, kas apellant on „omanduses või kontrolli all" määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d tähenduses, on rikutud õigusnormi 5

1. Poolte argumendid 5

2. Hinnang 6

B. Esimene väide, et määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d tõlgendamisel on rikutud õigusnormi, ja teine väide, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet 9

1. Poolte argumendid 9

2. Hinnang 10

1 — Algkeel: prantsuse.

a) Esimese väite esimene osa 10

b) Esimese väite teine osa ja teine väide 12

C. Neljas väide, et vaidlusaluse otsuse põhjendamise kohustuse hindamisel on tehtud viga 14

1. Poolte argumendid 14

2. Hinnang 15

IV. Kohtukulud 18

V. Ettepanek 18

1. Käesolevas apellatsioonkaebuses palub Melli Bank Plc (edaspidi „Melli Bank" või „apellant") tühistada kohtuotsuse Melli Bank Plc *vs.* nõukogu [2] (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), mille Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohus tegi liidetud kohtuasjades T-246/08 ja T-332/08. Selle kohtuotsusega jättis Üldkohus kohtuasjas T-246/08 rahuldamata apellandi hagi, mis oli esitatud nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsuse 2008/475/EÜ, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 423/2007 (mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) artikli 7 lõiget 2 (edaspidi „vaidlusalune otsus") [3], lisa tabeli B punkti 4 tühistamiseks, kusjuures selle otsusega kandis Euroopa Liidu Nõukogu (edaspidi „nõukogu") apellandi nende üksuste loetelusse, kelle vara tuleb külmutada, ning kohtuasjas T-332/08 jättis kohus lisaks eespool viidatud tabeli B punkti 4 tühistamisnõudele rahuldamata ka nõude tunnistada nõukogu 19. aprilli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 423/2007 [4] (mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) artikli 7 lõike 2 punkt d tema suhtes kohaldamatuks.

I. Vaidluse taust ja vaidlustatud kohtuotsus

2. Vaidlustatud kohtuotsuse punktist 1 ja sellele järgnevatest punktidest ilmneb, et apellant on Ühendkuningriigis registreeritud aktsiaselts, kelle asukoht on samuti Ühendkuningriigis. Ta alustas oma tegevust 2002. aastal Bank Melli Irani (edaspidi „Bank Melli") Ühendkuningriigi filiaali ümberkujundamise tulemusel. Viimane, kellel on apellandis 100-protsendiline osalus, on Iraani pank, mis kuulub Iraani riigile. Melli Bankile omakorda on tegevusloa andnud ja tema tegevust reguleerib Financial Services Authority (Ühendkuningriigi finantsinspektsioon, edaspidi „FSA").

3. Üldkohtu menetletud kohtuasi on seotud sellise piiravate meetmete süsteemi kohaldamisega, mis on kehtestatud eesmärgiga avaldada survet Iraani Islamivabariigile, et ta lõpetaks tuumarelvade leviku tõkestamise seisukohast tundliku tuumaenergiaalase tegevuse ja tuumarelvade kandesüsteemide väljatöötamise (edaspidi „tuumarelvade levik"). Kõnealune süsteem pärineb Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu (edaspidi „Julgeolekunõukogu") 23. detsembri 2006. aasta resolutsioonist 1737 (2006) [5], mille lisas olid loetletud isikud ja üksused, kes Julgeolekunõukogu

2 — 9. juuli 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-246/08 ja T-332/08: Melli Bank Plc *vs.* Euroopa Liidu Nõukogu (EKL 2009, lk II-2629).

3 — ELT L 163, lk 29.

4 — ELT L 103, lk 1.

5 — S/RES/1737 (2006)*.

hinnangul olid seotud tuumarelvade levikuga Iraanis ning kelle rahalised vahendid ja majandusressursid (edaspidi „rahalised vahendid") tuleb külmutada. Loetelu ajakohastati Julgeolekunõukogu 24. märtsi 2007. aasta resolutsiooniga 1747 (2007)[6]. Tuleb märkida, et Bank Melli ega Melli Bank ei olnud sellesse loetelusse kantud isegi pärast selle ajakohastamist.

4. Euroopa Liidus rakendati resolutsioon 1737 (2006) nõukogu 27. veebruari 2007. aasta ühise seisukohaga 2007/140/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid.[7] Selle ühise seisukoha artikli 5 lõike 1 punktis a oli ette nähtud selliste rahaliste vahendite külmutamine, mis otseselt või kaudselt on resolutsioonis nimetatud isikute või üksuste omandis, valduses või kontrolli all. Sama akti artikli 5 lõike 1 punktis b laiendati seda meedet isikutele ja üksustele, kelle nõukogu on määratlenud tuumarelvade levikusse kaasatuna, sellega otseselt seotuna või seda toetavana.

5. Mis puudutas Euroopa Ühenduse pädevust, siis järgnes ühisele seisukohale 2007/140 määruse nr 423/2007 vastuvõtmine EÜ artiklite 60 ja 301 alusel. Määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 1 sisu on väga sarnane ühise seisukohaga ning selles on ette nähtud resolutsioonis 1737 (2006) nimetatud isikute, üksuste ja asutuste rahaliste vahendite külmutamine ning kõikide selliste rahaliste vahendite külmutamine, mis on nende isikute, üksuste või asutuste omandis, valduses või kontrolli all. Määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktides a ja b on seda rahaliste vahendite külmutamise võimalust laiendatud isikutele, üksustele ja asutustele, keda nõukogu on nimetanud ja kes on vastavalt ühise seisukoha 2007/140 artikli 5 lõike 1 punktile b määratletud tuumarelvade levikusse kaasatuna, sellega otseselt seotuna või seda toetavana. Isikud, üksused ja asutused, keda nõukogu on määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 alusel nimetanud, on loetletud selle määruse V lisas.

6. Selle määruse artikli 7 lõike 2 punkti d kohaselt sisaldab V lisa ka „füüsilisi ja juriidilisi isikuid, üksusi ja asutusi […], kes on punktis a või b viidatud isiku, üksuse või asutuse omanduses või tema kontrolli all, sealhulgas ebaseaduslike vahendite abil", ning kelle rahalised vahendid on sellest tulenevalt külmutatud.

7. Määruse artikli 15 lõikes 2 on lisaks ette nähtud, et „[n]õukogu koostab, vaatab läbi ja muudab kvalifitseeritud häälteenamusega [V lisa] täielikus kooskõlas ühise seisukoha 2007/140[…] [artikli 5 lõike 1 punkti b alusel] tehtud nõukogu otsustega […]". Jätkuvalt sama sätte kohaselt peab nõukogu korrapäraselt ja vähemalt iga 12 kuu tagant loendi läbi vaatama.

8. Määruse nr 423/2007 artikli 15 lõikes 3 on sätestatud, et „[n]õukogu esitab lõike 2 alusel tehtud otsuste aluseks olevad individuaalsed ja konkreetsed põhjused ning teeb need asjaomastele isikutele, üksustele ja asutustele teatavaks".

9. Mõni aeg pärast määruse nr 423/2007 vastuvõtmist võttis Julgeolekunõukogu vastu 3. märtsi 2008. aasta resolutsiooni 1803 (2008)[8], milles ta palus „kõigil riikidel olla valvsad tehingute suhtes, mida nende territooriumil asuvad finantsasutused teevad kõikide Iraanis asuvate pankadega, eriti [Bank Melliga], ning nende välismaal asuvate filiaalide ja esindustega, selleks et välistada, et need tehingud aitavad kaasa tuumarelvade leviku tõkestamise seisukohast tundlikule tegevusele".[9]

6 — S/RES/1747 (2007).

7 — ELT L 61, lk 49.

8 — S/RES/1803 (2008).

9 — *Ibidem*, punkt 10. Juhin tähelepanu sellele, et nimetatud resolutsiooni ingliskeelses versioonis on mainitud „branches and subsidiaries", mida võib tõlkida kui filiaalid ja tütarettevõtjad; see eristus tundub mulle prantsuskeelses versioonis sisalduvast selgem.

10. Nõukogu võttis 23. juunil 2008 vastu ühise seisukoha 2008/479/ÜVJP [10], millega muudeti ühist seisukohta 2007/140. Vastavalt uue ühise seisukoha lisale arvati Bank Melli ning tema filiaalid ja tütarettevõtjad üksuste hulka, keda puudutab ühise seisukoha 2007/140 artikli 5 lõike 1 punkti b kohane rahaliste vahendite külmutamine. Külmutamine jäeti Bank Melli ja apellandi osas jõusse ühise seisukohaga 2008/652/ÜVJP [11], millega taas kord muudeti ühist seisukohta 2007/140.

11. Samal päeval võttis nõukogu vastu vaidlusaluse otsuse. Selle otsuse lisa tabeli B punkti 4 kohaselt kandis nõukogu Bank Melli ja tema tütarettevõtjad, sealhulgas Melli Banki kõnealuse määruse V lisas sisalduvasse loetelusse. [12] Selle kande tagajärjel külmutati apellandi rahalised vahendid.

12. Nii on vaidlusaluse otsuse lisa tabeli B punktis 4 mainitud apellandi nimi, tema postiaadress Londonis ning loendisse kandmise kuupäev (nimelt 26. juuni 2008). Nõukogu koostas põhjenduste kohta, mille tõttu ta kandis Bank Melli ning tema tütarettevõtjad ja filiaalid loetelusse, üheainsa lõigu järgmises sõnastuses: Bank Melli „[a]nnab või üritab anda finantstoetust äriühingutele, kes on seotud Iraani tuuma- ja raketiprogrammidega või hangivad neile kaupu […]. Bank Melli tegutseb vahendajana Iraani tundlikes tegevustes. Pank on vahendanud mitmeid tundlike materjalide ostusid Iraani tuuma- ja raketiprogrammide jaoks. Pank on osutanud mitmeid finantsteenuseid Iraani tuuma- ja raketitööstusega seotud üksuste nimel, sealhulgas avanud akreditiive ja hallanud kontosid. Mitu siin nimetatud äriühingut on määratud [Julgeolekunõukogu] resolutsioonidega 1737 ja 1747."

13. Kohtuasjades T-246/08 ja T-332/08 esitati hagiavaldused, mis saabusid Üldkohtu kantseleisse 25. juunil 2008 ja 15. augustil 2008. Kohtuasjas T-246/08 palus apellant Üldkohtul tühistada vaidlusaluse otsuse lisa tabeli B punkt 4 ja mõista kohtukulud välja nõukogult. Kohtuasjas T-332/08 palus apellant Üldkohtul tühistada vaidlusaluse otsuse lisa tabeli B punkt 4 ning kui Üldkohus leiab, et määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkt d on kohustuslikult kohaldatav, siis tunnistada see säte vastavalt EÜ artiklile 241 kohaldamatuks. Apellant palus ka mõista kohtukulud välja nõukogult. Kaks kohtuasja liideti suulise menetluse ja kohtuotsuse huvides 15. detsembri 2008. aasta kohtumäärusega.

14. Kohtuasjas T-246/08 esitas apellant kaks väidet, millest üks puudutas proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist ja teine diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumist. Kohtuasjas T-332/08 väitis ta, et määruse nr 423/2007 artikli 7 lõiget 2 ei saa pidada kohustuslikult kohaldatavaks, kuid kui seda tuleks niisuguseks pidada, oleks see vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega ja seega vastavalt EÜ artiklile 241 kohaldamatu; lisaks viitas apellant põhjendamiskohustuse rikkumisele nõukogu poolt.

15. Vaidlustatud kohtuotsuses lükkas Üldkohus tagasi kõik kummaski kohtuasjas esitatud väited ning mõistis apellandilt välja nõukogu kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetlustega seotud kulud. [13]

II. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

16. Melli Bank esitas vaidlustatud kohtuotsuse peale 25. septembril 2009 apellatsioonkaebuse.

10 — ELT L 163, lk 43.

11 — Nõukogu 7. augusti 2008. aasta ühine seisukoht (ELT L 213, lk 58).

12 — Apellandi emaettevõtja Bank Melli esitas Üldkohtule hagi vaidlusaluse otsuse tühistamiseks teda ennast puudutavast osas (14. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-390/08: Bank Melli Iran *vs.* nõukogu, EKL 2009, lk II-3967). Ta esitas Üldkohtu otsuse peaapellatsioonkaebuse, mille Euroopa Kohtu kantselei registreeris numbri C-548/09 P all ja mida menetletakse käesolevast kohtuasjast eraldi. Käesoleva ettepanekuga samal päeval esitatakse ettepanek ka kohtuasjas C-548/09 P: Bank Melli Iran *vs.* nõukogu.

13 — Apellant esitas Üldkohtule nimelt kaks ajutiste meetmete kohaldamise taotlust – ühe kohtuasjas T-246/08 ja teise kohtuasjas T-332/08 –, millega ta palus vaidlusaluse otsuse lisa tabeli B punkti 4 kohaldamise tema suhtes peatada. Mõlemad taotlused jäeti presidendi 27. augusti ja 17. septembri 2008. aasta määrusega rahuldamata ning kohtukulude kandmine jäeti otsustada edaspidiseks.

17. Apellant palub oma nõuetes Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus, rahuldada kohtuasjades T-246/08 ja T-332/08 esitatud hagid, tühistada vaidlusaluse otsuse lisa tabeli B punkt 4, tunnistada määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkt d kohaldamatuks, kui Euroopa Kohus tuvastab, et sellel on kohustuslik toime, ning mõista nõukogult välja apellatsioonimenetluse ja Üldkohtu menetluse kulud.

18. Nõukogu ehk esimese kohtuastme kostja ning Prantsuse Vabariik, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik ja Euroopa Komisjon ehk esimeses kohtuastmes nõukogu nõuete toetuseks menetlusse astujad paluvad oma vastuses apellatsioonkaebusele Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja Melli Bankilt.

19. Euroopa Kohtu käesolevas menetluses anti luba esitada repliik. Kõik teised pooled peale Ühendkuningriigi esitasid vasturepliigi.

20. Peale Ühendkuningriigi kuulati kõik pooled ära 29. märtsil 2011 Euroopa Kohtus toimunud kohtuistungil.

III. Analüüs

21. Apellant esitab käesolevas apellatsioonkaebuses neli väidet. Esimene väide puudutab õigusnormi rikkumist määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d tõlgendamisel. Teine väide puudutab proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist. Kolmas väide puudutab õigusnormi rikkumist selle kriteeriumi sõnastamisel ja kohaldamisel, mille alusel tehakse kindlaks, kas apellant on tõepoolest oma emaettevõtja omanduses või kontrolli all selle artikli tähenduses. Neljas väide puudutab õigusnormi rikkumist Üldkohtu poolt hinnangu andmisel nõukogul lasuvale kohustusele põhjendada otsust, millega kanti apellant nende üksuste loetelusse, kelle rahalised vahendid tuleb külmutada. Apellatsioonkaebuse üldise liigenduse paremaks mõistmiseks alustan ma kolmanda väite läbivaatamisest.

A. *Kolmas väide, et selle kriteeriumi tõlgendamisel, mille alusel tehakse kindlaks, kas apellant on „omanduses või kontrolli all" määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d tähenduses, on rikutud õigusnormi*

1. Poolte argumendid

22. Selle väitega vaidlustab apellant tõlgenduse, mille Üldkohus andis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 119 ja sellele järgnevates punktides määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktis d nimetatud kriteeriumile, mille alusel nõukogu otsustas tema rahalised vahendid külmutada. Ta väidab sisuliselt, et Üldkohus leidis õigesti, et konkreetne küsimus on see, kas ta võib suure tõenäosusega kõrvale hiilida emaettevõtja suhtes võetud meetmete mõjust, kuid kohus ei kohaldanud seda kriteeriumi õigesti, kuna ta omistas läbi mõtlemata tähtsuse Bank Melli võimele valida apellandi direktorid, kuivõrd see ei ole määrav tegur selle kindlakstegemisel, kas ta on Bank Melli omanduses või kontrolli all. Apellant kordab teatud hulka faktilist laadi argumente, mis ta juba esimeses kohtuastmes esitas ja mille eesmärk on vaidlustada see, et Üldkohus välistas enamjaolt apellandi pakutud *ex post* alternatiivsete meetmete tõhususe. Kuna Üldkohus ei kohaldanud eespool nimetatud kriteeriumi õigesti, rikkus ta õigusnormi ning selle tagajärjel on takistatud igasugune juhtumipõhine analüüs vastupidi sellele, mida Üldkohus sama kohtuotsuse punktis 69 ometi esile tõstis. Lisaks leiab apellant, et Üldkohtu tuginemine kohtupraktikale, mis käsitleb emaettevõtjale tema tütarettevõtja konkurentsivastase tegevuse süükspanemise tingimusi, on ebasobiv, kuna vastupidi viimaste olukorrale läheks apellandi kaitseõigustega vastuollu see, kui tema suhtes kohaldataks eeldust, et emaettevõtja avaldab talle otsustavat mõju seetõttu, et emaettevõtjale kuulub temas 100-protsendiline osalus. See rikuks kaitseõigusi, kuna Melli Bankil ei olnud võimalust esitada nõukogule märkusi ega vastata tema kohta

esitatud väidetele. Seisukoht, et tütarettevõtja võib emaettevõtja suhtes võetud piiravatest meetmetest kõrvale hiilida, oleks pealegi vastuolus süütuse presumptsiooni põhimõttega, nii nagu see on ette nähtud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK") artiklis 6 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 48. Igal juhul järeldab apellant, et nõukogu rikkus õigusnormi, kuna ta ei kohaldanud õiget kriteeriumi õigesti, kui ta otsustas apellandi rahalised vahendid määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d alusel külmutada.

23. Nõukogu ja teised menetlusosalised paluvad käesoleva väite tagasi lükata. Komisjon väidab, et apellant soovib, et vaidlusega seotud faktilisi asjaolusid hinnataks uuesti, ilma et ta oleks tõendanud faktide sisulist ebaõigsust või moonutamist, mis ilmneks Üldkohtu analüüsis. Prantsuse Vabariik ja komisjon leiavad, et käesoleva väite liigendamisel ei tõendanud apellant Üldkohtule süükspandavat õigusnormi rikkumist. Kuigi Prantsuse Vabariik, Ühendkuningriik ja komisjon jagavad sisuliselt Üldkohtu seisukohta ja leiavad, et ta kohaldas konkurentsiõiguse valdkonnas asjakohast kohtupraktikat mõõdukalt, avaldavad nad siiski arvamust, et arvestades, et kriteerium „kontrolli all *või* omanduses" on alternatiivset laadi ning et on ilmne, et kõnealune üksus on sellise üksuse omanduses, mis on juba määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti a või b alusel loetelusse kantud, ei ole nõukogul vaja viia läbi täiendavat uurimist ega tõendada, et ta on ka kontrolli all, ega samuti tõendada, et tütarettevõtja võib emaettevõtja suhtes võetud meetmetest kõrvale hiilida. Kõnealused menetlusosalised ei teinud sellest argumendist käesoleva apellatsioonkaebuse suhtes siiski mingeid konkreetseid õiguslikke järeldusi. Nõukogu omakorda meenutab, et piiravad meetmed ei ole ühenduste kohtu praktika kohaselt karistuslikku laadi ning et apellandi argument süütuse presumptsiooni rikkumise kohta on seega tulemusetu.

2. Hinnang

24. Euroopa Kohtul palutakse siinkohal täpsustada kriteeriumi, mis võib põhjendada üksuse loetelusse kandmist määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d[14] alusel. Ma märgin kohe, et nagu Üldkohus leidis,[15] nähtub selle sätte sõnastusest selgelt, et kõnealuste üksuste loetelusse kandmist ei põhjendata nende osalemisega Iraani Islamivabariigi tuumarelvade leviku poliitikas või selle toetamisega, vaid üksnes asjaoluga, et need üksused on selliste üksuste „omanduses või kontrolli all", kes ise ja üksi on määratletud sellesse poliitikasse kaasatuna, sellega otseselt seotuna või seda toetavana. Lisaks on kriteerium sõnastatud selgelt alternatiivselt. Käesolevas kohtuasjas tuleb tõlgendada omanduses olemise kriteeriumi kõnealuse sätte tähenduses.

25. Vaidlustatud kohtuotsusest tuleneb, et Üldkohus pidas vajalikuks omanduse kriteeriumi põhjalikumalt tõlgendada. Olles meenutanud Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikat, mille kohaselt tuleb liidu õigusnormi tõlgendamisel arvesse võtta mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle normiga taotletavaid eesmärke,[16] leidis kohus, et mis puudutab sellise üksuse omanduses olemist, mille rahalised vahendid on määruse artikli 7 lõike 2 punktide a ja b alusel külmutatud, siis ei pruugi ainult formaalne omandus olla piisav. Niisugune lähenemisviis on minu hinnangul mõistlik, arvestades, et kõik omanduses olemise juhtumid ei päädi emaettevõtja 100-protsendilise osalusega tütarettevõtjas, nagu käesolevas asjas. Niisugusel juhul kehtib nimelt eeldus, et täielik omandus käib käsikäes emaettevõtja suutlikkusega mõjutada tütarettevõtja otsustuspoliitikat, samas kui väiksema osaluse korral võib see suutlikkus olla vähem ilmne.

26. Üldkohus kinnitas niisiis, et „on kohane uurida, kas hageja võib seetõttu, et ta on [Bank Melli] omanduses, suure tõenäosusega kõrvale hiilida emaettevõtja suhtes võetud meetmete mõjust".[17] Kõnealuse sätte rangelt grammatilisele tõlgendusele, mille kohaselt ainuüksi omanduse tuvastamine võib olla piisav, et põhjendada üksuse loetelusse kandmist, eelistas Üldkohus teleoloogilist tõlgendust,

14 — Käesoleva ettepaneku punktis 6 viidatud artikkel.

15 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 69.

16 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 61 ja 120.

17 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 121.

mis võtab arvesse määrusega taotletavat eesmärki. Just selles konkreetses kontekstis lähtus Üldkohus Euroopa Kohtu praktikast, mis käsitleb emaettevõtjale tema tütarettevõtja konkurentsivastase tegevuse süükspanemist, rõhutades samas selle valdkonna erilisust, milles apellanti puudutav piirav meede võeti. Nagu mul oli hiljaaegu juhust ühes teises kontekstis [18] meenutada, et kohtupraktikast nähtub, et juhul, kui emaettevõtja omab ühenduse konkurentsieeskirju rikkunud tütarettevõtja aktsia- või osakapitalis 100% osalust, võib see emaettevõtja esiteks avaldada selle tütarettevõtja tegevusele otsustavat mõju [19] ja teiseks esineb ümberlükatav eeldus, et nimetatud emaettevõtja avaldab ka tegelikult sellist mõju. [20]

27. Üldkohtu hoiak näib andvat tunnistust ettevaatlikkusest ning seda kahel põhjusel. Esiteks võimaldab ta antud tõlgendusega minna kaugemale omanduse kriteeriumi automaatsest kohaldamisest ning püüab analüüsida selle mõju tütarettevõtja toimimisele ja otsustusprotsessile. Teiseks ei võtnud ta üle Euroopa Kohtu praktikat konkurentsiõiguse valdkonnas, vaid vastupidi – teadlikuna nende kahe valdkonna põhjapanevatest erinevustest üksnes ammutas sellest praktikast inspiratsiooni. Üldkohtu järelduse kohaselt, mida esimese astme menetluses ega apellatsioonkaebuses ei vaidlustatud, on apellant 100% Bank Melli – kelle osas on selge, et ta on kantud nende üksuste loetelusse, kelle vara tuleb määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktide a ja b alusel külmutada – omanduses ning viimane võib seetõttu valida tema juhtivtöötajad. [21] Neil asjaoludel on õige asuda seisukohale, et apellandi puhul esineb oht, mida ei saa tähelepanuta jätta ja mille toob loogiliselt kaasa asjaolu, et ta on täielikult emaettevõtja omanduses, ning mida kinnitab argument juhtivtöötajate valimise õiguse kohta, et ta hiilib emaettevõtja suhtes võetud meetmetest kõrvale.

28. Jätkuvalt sooviga minna omanduses olemise kriteeriumi rangelt formaalsest käsitlusest kaugemale jätkas Üldkohus oma analüüsi uurimisega, kas toimikust ja laiemalt apellandi ja tema emaettevõtja vahelistest suhetest ilmneb erandlikke asjaolusid, mis võivad üles kaaluda mõju, mida Bank Melli avaldab oma tütarettevõtjale tema juhtivtöötajate valimise teel. Selleks analüüsis Üldkohus kõiki apellandi argumente, kuid ükski neist ei näinud andvat piisava tasemega tagatist. Isegi kui oletada, et Euroopa Kohtul oleks apellatsioonimenetluse staadiumis pädevus otsustada uuesti nende argumentide üle, mis minu hinnangul kuuluvad pigem faktide hindamise, mitte faktidele õigusliku kvalifikatsiooni andmise raamesse, peaks ta Üldkohtu seisukohta kinnitama, kuna vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 125–128 nähtub, et apellant kas viitas igasuguse kõrvalehiilimise ohu eitamiseks olemasolevatele, kuid ebapiisavatele asjaoludele või pakkus välja meetmed, mille puhtalt tulevikku suunatud – et mitte öelda hüpoteetiline – olemus takistab Euroopa Kohtul teha informeeritud otsust nende rakendatavuse ja tõhususe kohta.

29. Eespool märgitut silmas pidades on mul seega raske mõista apellandi argumenti, et Üldkohtu arutluskäik eelistab omanduses olemise kriteeriumi automaatset kohaldamist juhtumipõhise analüüsi kahjuks, kuna kuigi on tõsi, et asjaolu, et apellant on 100% emaettevõtja omanduses, viitab sellele, et tema emaettevõtja avaldab talle tingimata mõju, mis võib osutuda otsustavaks, otsis Üldkohus välja just need asjaolud, mis võimaldasid tal niisuguse järelduse teha – käesoleval juhul apellandi juhtivtöötajate valimine emaettevõtja poolt ja samaaegne tegelik oht, et ta hiilib kõrvale Bank Melli suhtes võetud meetmetest –, samal ajal kui ta analüüsis muid asjaolusid, mis oleksid võinud seda järeldust muuta ja Üldkohtu enda sõnade kohaselt emaettevõtja otsustava mõju üles kaaluda. Sellest tulenev lahendus on minu hinnangul sobiv ühtaegu nii konkreetsele kontekstile, milles piiravad meetmed käesoleval juhul võeti, kui ka apellandi erilisele olukorrale seoses tema ja emaettevõtja vaheliste suhete laadi, ulatuse ja intensiivsusega.

18 — Vt kohtuasjas C-520/09 P: Arkema *vs.* komisjon (Euroopa Kohtus pooleli) minu ettepaneku punkt 10.

19 — 14. juuli 1972. aasta otsus kohtuasjas 48/69: ICI *vs.* komisjon (EKL 1972, lk 619, punktid 136 ja 137) ning 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-97/08 P: Akzo Nobel jt *vs.* komisjon (EKL 2009, lk I-8237, punkt 60).

20 — Vt eespool viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt *vs.* komisjon (punkt 60) ning 20. jaanuari 2011. aasta otsus kohtuasjas C-90/09 P: General Química jt *vs.* komisjon (EKL 2011, lk I-1, punkt 39).

21 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 124.

30. Kriteerium, mida Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses kohaldas, ei lähe vastuollu määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d alternatiivset laadi sõnastusega, kuna omanduses olemise kriteeriumi abil tuleb kindlaks teha nimelt emaettevõtja poolt tütarettevõtjale mõju avaldamise *oht*. Selline mõju mõiste on minu arvates seega kontrolli mõistest märgatavalt erinev.

31. Apellandi olukorra erilisus, mis tuleneb asjaolust, et tema vara on külmutatud mitte seetõttu, et ta osaleb tuumarelvade levikus Iraanis või toetab seda, vaid üksnes seetõttu, et ta on sellise üksuse omanduses olev tütarettevõtja, nõuab esiteks nõukogult ning seejärel ühenduste kohtult tema juhtumi ning ka kõigi teiste määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d alusel loetelusse kantud üksuste juhtumite üksikasjalikku analüüsimist. Võib siiski kujutleda, et nõukogu otsus külmutada apellandi rahalised vahendid põhines teatud eeldusel, et tütarettevõtja puhul, kes on 100% sellise üksuse omanduses, kes osaleb tuumarelvade levikus või toetab seda ning kes pealegi tegutseb pangandus- ja finantssektoris, esineb tegelik oht, et emaettevõtja avaldab talle survet, õhutades teda viimase suhtes võetud piiravatest meetmetest kõrvale hiilima. Niisugusest eeldusest – meenutagem – võib lähtuda üksnes juhul, kui omandus on täielik, ning see eeldus on ümberlükatav, nagu Üldkohus meenutas. Kuid igal juhul väidab apellant, et kui see on nii, siis tema kaitseõigusi naeruvääristati, kuna talle ei antud kordagi võimalust seda eeldust vaidlustada, eelkõige enne vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist.

32. Selle kohta märgin ma, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et rahaliste vahendite külmutamise kohta esimese otsuse vastuvõtmisel täidab nõukogu oma põhjendamiskohustuse, kui ta teavitab huvitatud isikuid põhjendustest, mille tõttu ta selle otsuse nende suhtes tegi, meetme võtmisega samal ajal või niipea kui võimalik.[22] Laiemalt on Euroopa Kohus möönnud, et kaitseõigused, nii nagu need peavad olema tagatud eelmenetluse staadiumis, ei ole absoluutsed ning et piiravate meetmete korral seaks põhjendustest teatamine enne üksuse loetelusse kandmist „ohtu […] rahaliste vahendite […] külmutamise meetmete tõhususe" ning et „sellistel meetmetel [peab] olema juba loomu poolest üllatuslik mõju".[23] Kui selle väga üldise viitega tema kaitseõiguste rikkumisele soovib apellant vaidlustada eelneva ärakuulamise puudumise, siis tuleb tõdeda, et niisugune ärakuulamine nõukogu poolt ei ole käesoleval juhul nõutav põhjustel, mis on seotud piiravate meetmete spetsiifilisusega ning nende tõhususe säilitamisega. Ülejäänud osas piisab, kui võtta arvesse järgmisel päeval pärast vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist Euroopa Liidu Teatajas avaldatud teatist, selleks et tõdeda, et apellant võis nõukogult taotleda otsuse uuesti läbivaatamist.[24] Lisaks esitas apellant Üldkohtus hulga argumente, millega ta soovis vaidlustada seisukoha, et teda Bank Melliga ühendavate seoste tõttu võib ta viimase suhtes võetud piiravatest meetmetest kõrvale hiilida, ning mida Üldkohus ükshaaval analüüsis, pidades ennast selle jaoks piisavalt informeerituks. Kõigil neil kaalutlustel ei saa etteheitega apellandi kaitseõiguste rikkumise kohta nõustuda.

33. Lõpuks väidab apellant, et Üldkohtu arutluskäik riivab tema süütuse presumptsiooni, kuna see lähtub eeldusest, et ta võtab tingimata määruses nr 423/2007 sisalduvate sätete vastase hoiaku. Siinkohal piirdun ma kahe asjaolu meenutamisega. Esiteks on Üldkohus alati väljendunud äärmiselt ettevaatlikult, märkides eelkõige, et „hageja võib […] suure tõenäosusega kõrvale hiilida emaettevõtja suhtes võetud meetmete mõjust",[25] ning mainides, et esineb „märkimisväärne oht, et [Bank Melli] võib lasta hagejal teha […] keelatud tehinguid"[26]. Seetõttu lasub vastutus kõrvalehiilimise eest pigem emaettevõtjal kui apellandil, keda peetakse pigem isikuks, kellel ei ole vahendeid selleks, et seista vastu

22 — 3. septembri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-402/05 P ja C-415/05 P: Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon (EKL 2008, lk I-6351, punkt 336). Põhjendamiskohustuse rikkumist kui sellist käsitleb eraldi väide, milleks on neljas väide (vt käesoleva ettepaneku punkt 55 jj).

23 — Eespool viidatud kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon (punktid 339 ja 340).

24 — 24. juuni 2008. aasta teatis neile isikutele, üksustele ja asutustele, kes/mis on nõukogu poolt võetud nimekirja, mis sisaldab isikuid, üksuseid ja asutusi, kelle/mille suhtes kohaldatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 423/2007 artikli 7 lõiget 2 (V lisa) (ELT C 159, lk 1).

25 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 121.

26 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 124.

temale avaldatavale survele. Teiseks ei ole Euroopa Kohus kunagi leidnud, et niisugused piiravad meetmed, mis on kõne all käesolevas kohtuasjas, kujutavad endast kriminaalkaristusi, vaid need on pelgalt kaitsemeetmed,[27] mille suhtes süütuse presumptsioon ei tohiks kehtida, kuna apellanti formaalselt ei süüdistata.[28]

34. Kõigil eespool toodud põhjustel tuleb kolmas väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

B. *Esimene väide, et määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d tõlgendamisel on rikutud õigusnormi, ja teine väide, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet*

1. Poolte argumendid

35. Esimese väite esimese osaga soovib apellant vaidlustada Üldkohtu järelduse, et määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkt d kohustab nõukogu külmutama kõikide nende üksuste rahalised vahendid, kes on selliste üksuste omanduses või kontrolli all, kes on määratletud Iraanis tuumarelvade levikusse kaasatuna või seda toetavana. Ta väidab sisuliselt, et Üldkohus rääkis endale vastu, kui ta tunnistas kõnealuse sätte kohustuslikkust,[29] kinnitades samas, et nõukogul on õigus juhtumi asjaolusid hinnata, selleks et teha kindlaks, millised üksused on käsitatavad selle artikli tähenduses „omanduses või kontrolli all" olevate üksustena.[30] Määruses on nimelt silmas peetud personaalset lähenemist loetelusse kandmisel, mis ei nõua automaatselt ja kohustuslikult kõikide omanduses või kontrolli all olevate üksuste rahaliste vahendite külmutamist, nagu tõendab määruse nr 423/2007 artikli 15 lõige 3, mille kohaselt nõukogu peab artikli 7 lõike 2 punkti d alusel puudutatud üksusele teatama põhjused, miks ta kanti nende üksuste loetelusse, mille rahalised vahendid tuleb külmutada. Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et kõnealusel artiklil on nõukogule kohustuslik mõju, samas kui viimasel on hindamispädevus, selleks et teha kindlaks, kas tütarettevõtja – isegi kui ta on täielikult emaettevõtja omanduses – vastab selles sättes kehtestatud kriteeriumidele. Nõukogu ebaühtlane praktika, mille tulemusel ta kandis loetelusse Bank Melli 20 tütarettevõtjast ainult kaks, näitlikustab suurepäraselt seda, et nõukogu ei kandnud automaatselt loetelusse kõiki viimase omanduses olevaid üksusi. Nõukogul on seega kaalutlusruum üksuste loetelusse kandmise otsustamisel ning määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d kohaldamine ei ole järelikult vastupidi Üldkohtu leitule kohustuslik. Apellant lõpetab oma argumentide esitamise väitega, et nõukogu rikkus õigusnormi, kui ta kandis apellandi loetelusse, kuna ta pidas ennast ekslikult kohustatuks seda kohustusliku sätte alusel tegema.

36. Teiseks väidab apellant, et kuna määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkt d on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega, ei saa seda tõlgendada kohustusliku sättena (esimene väite teine osa), ning täiendavalt väidab ta, et kui Euroopa Kohus peaks selle kohustuslikkust kinnitama, oleks see vastupidi Üldkohtu leitule vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega (teine väide). Igal juhul on siinkohal tõstatatud küsimus kõnealuse artikli kooskõla kohta proportsionaalsuse põhimõttega, kuna apellant viitas teises väites esimese väite raames samal teemal esitatud argumentidele. Esiteks ja vastupidi sellele, mida leidis Üldkohus, tuleb selle artikli proportsionaalsuse hindamisel silmas pidada Julgeolekunõukogu asjakohaseid resolutsioone, sealhulgas resolutsiooni 1803 (2008)[31]. Selles resolutsioonis ei leidnud Julgeolekunõukogu, et apellandi rahalised vahendid tuleb külmutada, vaid piirdus nõudmisega, et teostataks järelevalvet tema emaettevõtja finantstegevuse üle, mis annab tunnistust sellest, et taotletava eesmärgi saavutamist ohtu seadmata võib võtta vähem piiravad meetmed kui need, mille otsustas võtta nõukogu. Teiseks sisaldab määrus nr 423/2007 ise sätteid,

27 — Eespool viidatud kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon (punkt 358).

28 — Erinevalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 48 lõikest 1, mis ei olnud vaidlustatud kohtuotsuse tegemise ajaks jõustunud, on EIÕK artikli 6 lõikes 2 ette nähtud, et süütuse presumptsioon tuleb tagada „igaühele, keda süüdistatakse *kuriteos*" (kohtujuristi kursiiv).

29 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 63.

30 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 64 ja 65.

31 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 9.

milles on ette nähtud muud meetmed kui rahaliste vahendite külmutamine,[32] see tähendab alternatiivsed meetmed, mis küll rakendatakse tagantjärele, kuid mida oleks tema suhtes suurepäraselt saanud kohaldada, kuna nõukogu ei ole tõendanud, et need meetmed oleksid apellandi puhul vähem tõhusad kui rahaliste vahendite külmutamise meede. Apellant märgib, et ta ise pakkus Üldkohtu menetluses välja alternatiivsed meetmed, mida Üldkohus ei pidanud sobivaks, leides, et apellant ei olnud tõendanud nende tõhusust taotletava õiguspärase eesmärgi seisukohalt, kuigi nõukogu oli kohustatud nende tõhususe puudumist tõendama.[33] Üldkohus ei omistanud ka piisavat tähtsust nõukogu praktikale, mille kohaselt nende üksuste rahaliste vahendite külmutamine, kes kuuluvad üksustele, kes osalevad tuumarelvade levikus või toetavad seda, ei ole automaatne, kusjuures apellant meenutab, et Bank Melli kõigi tütarettevõtjate suhtes ei kohaldata sellist piiravat meedet.

37. Nõukogu, Prantsuse Vabariik, Ühendkuningriik ja komisjon leiavad, et tõlgendus, mille Üldkohus andis määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktile d, on õige. Nii selle sätte sõnastusest kui ka artikli 7 lõike 2 üldisest ülesehitusest nähtub, et „omanduses või kontrolli all" olevatena käsitatavate üksuste rahalised vahendid tuleb külmutada. Nõukogu teostab hindamispädevust seega selle kontrollimisel, kas punkti d kohaldamise tingimused on täidetud. Üldkohus mainis lisaks informatsiooniks teatud arvu asjakohaseid kriteeriume, mida nõukogu võib sellega seoses arvesse võtta. Nõukogu ebaühtlane praktika ei sea niisugust tõlgendust kahtluse alla, kuna nõukogul ei pruugi olla võimalik tuvastada kõiki üksusi, kes on sellise üksuse omanduses või kontrolli all, kes on määratletud tuumarelvade levikusse kaasatuna või seda toetavana. Igal juhul rõhutab komisjon, et nõukogu hoiak, mis võib olla vastuolus määrusega nr 423/2007, ei saa tekitada apellandil mingit õiguspärast ootust. Prantsuse Vabariik lisab, et kuna külmutamine on omanduses või kontrolli all olevatele üksustele automaatselt kohaldatav, ei ole lisas nende nimeline väljatoomine vajalik. Peale selle väidavad kõnealused menetlusosalised, et Üldkohus kohaldas proportsionaalsuse põhimõtet nõuetekohaselt ning leidis õigesti esiteks, et resolutsioon 1803 (2008) ei ole kriteerium, mille alusel tuleb hinnata vaidlusaluse otsuse proportsionaalsust, ning teiseks, et nende üksuste rahaliste vahendite külmutamine, kes on selliste üksuste omanduses, kes on määratletud tuumarelvade levikusse kaasatuna või seda toetavana, on proportsionaalne taotletava õiguspärase eesmärgiga. Nad paluvad üksmeelselt esimese ja teise väite tagasi lükata ning nõukogu leiab lausa, et apellant taotleb apellatsioonimenetluses kohatult faktide uuesti hindamist.

2. Hinnang

a) Esimese väite esimene osa

38. Kõigepealt meenutagem, et määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktis d on sätestatud, et „V lisa sisaldab IV lisas loetlemata füüsilisi ja juriidilisi isikuid, üksusi ja asutusi, kes on nimetatud […], kuna [nad] on juriidilised isikud, üksused või asutused, kes on [sellise] isiku, üksuse või asutuse omanduses või tema kontrolli all, [kes on tuumarelvade levikusse kaasatud või sellega otseselt seotud või toetavad seda], sealhulgas ebaseaduslike vahendite abil".

39. Märkigem, et tõlgendus, mille Üldkohus andis kõnealusele sättele, lähtus Euroopa Kohtu praktikast, mille kohaselt tuleb arvesse võtta mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osaks kõnealune säte on.[34]

40. Nimetatud artikli sõnastusest endast ilmneb, et tuleb eristada kahte asjaolu. Nagu on artikli 7 lõike 2 sissejuhatavas osas ette nähtud seoses sõna „külmutatakse" kasutamisega, on rahaliste vahendite külmutamine küll kohustuslik, kuid alles pärast seda, kui nõukogu on tuvastanud üksused, kes on määratletud „omanduses või kontrolli all" olevatena, kuna niisuguse määratlemise tulemusel saab nõukogu hinnata iga

32 — Apellant viitab selles osas määruse nr 423/2007 artiklile 5, artikli 7 lõigetele 3 ja 4 ning artiklitele 13 ja 16.

33 — Kõnealused alternatiivsed meetmed, mis apellant välja pakkus, on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 87 ja tagasi lükatud selle kohtuotsuse punktis 107.

34 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 61.

sellise üksuse individuaalset olukorda, keda artikli 7 lõike 2 punkt d võib puudutada. Seega saan ma üksnes nõustuda Üldkohtu seisukohaga, et kõnealune säte „kohustab nõukogu külmutama sellise üksuse „omanduses või kontrolli all" oleva üksuse rahalised vahendid, keda on nimetatud tuumarelvade levikus osalejana sama määruse artikli 7 lõike 2 punkti a või b tähenduses, kusjuures nõukogu hindab juhtumipõhiselt seda, kas asjaomaste üksuste puhul on tegemist „omanduses või kontrolli all" olevate üksustega". [35]

41. Apellandi argumendid, millega ta soovib vaidlustada määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktile d antud hinnangut, on mõnevõrra segased ning näivad suuresti põhinevat vaidlustatud kohtuotsuse ebatäielikul või vääral mõistmisel. Ta leiab nimelt, et kui Üldkohus kinnitas punktis 63, et „rahaliste vahendite külmutamise meetme laiendamine omanduses või kontrolli all olevatele üksustele [on] kohustuslik", tuvastas kohus selle sätte kohustuslikkuse. Nagu ma aga demonstreerisin, on punkt 63 üksnes Üldkohtu arutluskäigu üks etapp ja kõnealuse artikli lõplik tõlgendus on kindlaks määratud punktis 67, mida ma mainisin ja milles on ette nähtud nõukogu poolt juhtumipõhise hinnangu andmine.

42. Apellant on seisukohal, et kuna Üldkohus mainis ka asjakohaseid kriteeriume, mida nõukogu võib arvesse võtta selle hindamisel, kas üksus on „omanduses või kontrolli all" [36], tähendab see, et ta ei pidanud automaatselt V lisasse kandmise jaoks piisavaks asjaolu, et tütarettevõtja on sellise üksuse omanduses või kontrolli all, keda peetakse tuumarelvade levikut toetavaks. Esiteks on vaidlustatud kohtuotsuse asjakohases osas viidatud kriteeriumidele, mida võib arvesse võtta, kui hinnatakse üksuse olemist „omanduses või kontrolli all", mis on oluliselt laiem mõiste kui pelk tütarettevõtja mõiste; teiseks ei lähe nende hindamiskriteeriumide nimetamine igal juhul vastuollu algse eeldusega, et rahaliste vahendite külmutamine on kohustuslik, kuid seda ainult üksuste puhul, kes on määratletud „omanduses või kontrolli all" olevatena, ehk teisisõnu üksuste puhul, kes vastavad määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d kohaldamise kriteeriumidele. Need kriteeriumid, mille Üldkohus andis informatsiooniks ja millele ma sooviksin lisada kõnealuse üksuse tegevusala, [37] võivad olla nõukogule suuniseks, kui ta määratleb kõnealuse üksuse „omanduses või kontrolli all" olevana määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d tähenduses, ning on täielikult kooskõlas individuaalsete olukordade juhtumispõhise hindamise käsitlusega.

43. Rahaliste vahendite külmutamise meetme laiendamine selles artiklis nimetatud üksustele on seega kohustuslik üksnes ulatuses, milles nõukogu leiab, et tegemist on „omanduses või kontrolli all" oleva üksusega selle sätte tähenduses. Niisugune tõlgendus on ka kooskõlas hindamispädevusega, mis nõukogul selles valdkonnas tavapäraselt on. Minu hinnangul tekib apellandil segadus seetõttu, et ta tõlgendab kõnealust artiklit üksnes grammatiliselt. Ta viitab nõukogu ebaühtlasele praktikale, selleks et tõendada, et kõiki Bank Melli omanduses olevaid üksusi ei kantud loetelusse, ning väidab, et see tähendab, et nõukogu ei ole kohustatud külmutama kõikide määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d tingimustele vastavate üksuste rahalisi vahendeid.

44. Selliste argumentidega ei saa nõustuda.

45. Esiteks peab nõukogu „omanduses või kontrolli all" olevate üksuste rahalised vahendid selle artikli kohaselt külmutama tingimusel, et ta on nad sellisena määratlenud. Nõukogu kohustus laiendada külmutamismeetmed neile „omanduses või kontrolli all" olevatele üksustele on olemuslikult seotud institutsiooni võimalusega need üksused tuvastada. Nõukogu meenutas ka kohtuistungil, et alates 2010. aastast laiendati piiravad meetmed ligikaudu 15 uuele üksusele, kes on Bank Melli „omanduses või kontrolli all". [38]

35 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 67.

36 — Mille hulka kuuluvad see, millises ulatuses on asjaomane üksus oma tegevuses sõltumatu, või see, millist mõju avaldab järelevalve, mida avaliku võimu kandja tema üle teostab (vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 69).

37 — Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69 välistab Üldkohus asjakohaste kriteeriumide hulgast asjaomase üksuse tegevuse laadi. Kuigi ma ei arva, et see peaks olema ainus kriteerium, olen ma siiski veendunud, et üksuse tegevusala on asjakohane kriteerium, nagu annab ilmselgelt tunnistust apellandi olukord ja nagu nõukogu kohtuistungil kinnitas.

38 — Vt nõukogu 26. juuli 2010. aasta rakendusmääruse (EL), millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 423/2007 (mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) artikli 7 lõiget 2 (ELT L 195, lk 25), tabeli B punkt 3, milles on loetletud 15 üksust, mida käsitatakse Bank Melli „omanduses või kontrolli all" olevana.

46. Teiseks ei saa omanduse või kontrolli kriteeriumi – nagu ma eespool näitasin – tõlgendada kui rangelt formaalset kriteeriumi. Määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d tekstis sisalduv viide määratlemise käsitlusele on minu hinnangul seda asjakohasem, et käesolevas kohtuasjas on tegemist sellega, mida tavapäraselt käsitatakse „mõistlike sanktsioonide" süsteemina, mis peaks üldjuhul puudutama ainult isikuid ja üksusi, kelle puhul see on rangelt õigustatud. Teisisõnu tuleb kohustuslikult külmutada ainult nende üksuste rahalised vahendid, kelle nõukogu on määratlenud määruse artikli 7 lõike 2 punkti d tähenduses „omanduses või kontrolli all" olevate üksustena. Kooskõlas sellega, mida ma märkisin kolmanda väite analüüsimisel, tuleb seda, kui üksus on „omanduses või kontrolli all", tõlgendada lähtuvalt määrusega nr 423/2007 taotletavast eesmärgist. Omanduses ja kontrolli all olemist, millele kõnealuses artiklis on viidatud, tuleb seega käsitada nende kahe mõiste tavatähendusest või igapäevasest tähendusest autonoomselt. Üksusi võib pidada määruse nr 423/2007 tähenduses „omanduses või kontrolli all" olevaks, kui need on loomupäraselt mõeldud Iraani riigi tuumarelvade leviku toetamiseks seetõttu, et emaettevõtja omab neid täielikult (100%), kuid neid ei saa sellisteks pidada juhul, kui emaettevõtja osalus on küll enamusosalus, kuid viitab sellele, et avaldatav mõju on oluliselt väiksem. Niisugust arutluskäiku järgides võib seega mõista ja möönda Üldkohtu seisukohta, mille kohaselt „nõukogu võib õiguspäraselt […] jätta määruse [nr 423/2007] artikli 7 lõike 2 punkti d kohaldamata üksuste suhtes, kes tema meelest ei vasta selle sätte kohaldamise kriteeriumidele, ning seda vaatamata asjaolule, et need on selliste üksuste tütarettevõtjad, kelle puhul on tuvastatud, et nad osalevad tuumarelvade levikus".[39]

47. Üldkohtu antud tõlgendus, mille kohaselt nõukogu on kohustatud külmutama nende üksuste rahalised vahendid, kelle ta on määratlenud määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d tähenduses omanduses või kontrolli all olevana, ei ole vastuoluline, nagu apellant väidab. Selles küsimuses ei ole Üldkohtu analüüsis rikutud ühtegi õigusnormi. Seega tuleb esimese väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

b) Esimese väite teine osa ja teine väide

48. Apellant ei nõustu Üldkohtuga esiteks seetõttu, et viimane ei pidanud asjakohaseks resolutsiooni 1803 (2008), milles Julgeolekunõukogu piirdus nõudmisega, et riigid oleksid valvsad Bank Melli ning tema esinduste ja filiaalide suhtes.[40] Otsus külmutada Bank Melli ja tema tütarettevõtjate rahalised vahendid tehti seega Julgeolekunõukogu nõudmisega võrreldes ebaproportsionaalse sätte alusel.

49. Mis puudutab normatiivset konteksti, milles vaidlusalune otsus vastu võeti, siis ma viitan täna kohtuasjas C-548/09 P: Bank Melli Iran *vs*. nõukogu esitatud ettepaneku punktile 106 ja sellele järgnevatele punktidele. Piirdun kahe asjaolu meenutamisega. Esiteks pärineb nõukogule artikli 7 lõike 2 alusel antud pädevus ühisest seisukohast 2007/140, millega rakendati liidu õiguskorras resolutsioon 1737 (2006); see rakendamine põhineb siiski ainuüksi liidu tahtel aidata oma tegevuses kaasa ÜRO taotletavate eesmärkide saavutamisele ja samas mitte nurjata oma liikmesriikide rahvusvaheliste kohustuste täitmist, mitte liidul lasuval positiivsel ja otsesel kohustusel rakendada Julgeolekunõukogu resolutsioone, kuna ta ei ole ÜRO harta osaline. Pealegi nähtub kõnealusest ühisest seisukohast selgelt, et liit soovis minna resolutsioonis sätestatust kaugemale, nähes ette nõukogu autonoomse pädevuse üksuste tuvastamise ja loetelusse kandmise valdkonnas.[41] Teiseks tuleb järelikult selgelt eristada määruse nr 423/2007 artikli 7 lõiget 1, mis lubab nõukogul külmutada Julgeolekunõukogu määratud isikute, üksuste ja asutuste rahalised vahendid, sama määruse artikli 7 lõikest 2, milles on nõukogule antud autonoomne pädevus otsustada nende isikute, üksuste ja asutuste rahaliste vahendite külmutamise üle, kelle ta ise on määratlenud Iraanis tuumarelvade levikusse kaasatuna, sellega otseselt seotuna või seda toetavana, ning viimaste omanduses või kontrolli all

39 — Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 73.

40 — Vt resolutsiooni 1803 (2008) punkt 10, millele on viidatud käesoleva ettepaneku punktis 9.

41 — Vt ühise seisukoha 2007/140 põhjendus 10 ja artikli 5 lõige 1.

olevate üksuste rahaliste vahendite külmutamise üle. Seega on õige kinnitada, nagu tegi Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 99, et seda, kas nõukogu poolt määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 alusel üksuste loetelusse kandmine on proportsionaalne, ei tule hinnata resolutsiooni 1803 (2008) alusel, mida kõnealuse artikliga ei ole kavatsetudki rakendada, vaid vastupidi, nagu ma allpool näitan – määrusega nr 423/2007 taotletavat eesmärki silmas pidades.

50. Mis puudutab väidet, et Üldkohus rikkus määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkti d proportsionaalsuse hindamisel õigusnormi, siis tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale, mida Üldkohus meenutas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100, nõuab proportsionaalsuse põhimõte, mis kuulub liidu õiguse üldpõhimõtete hulka, et institutsioonide aktid ei ületaks määra, mis on sobiv ja vajalik asjaomaste õigusnormidega taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks, arvestades, et juhul, kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb võtta kõige vähem koormav meede ning et tekitatud ebasoodne olukord peab olema vastavuses seatud eesmärkidega.[42]

51. Seda kohtupraktikat rangelt järgides märgin ma, et apellant ei ole vaidlustanud taotletava eesmärgi – Iraanis tuumarelvade levikuga võitlemine, selleks et säilitada rahu ja rahvusvaheline julgeolek – õiguspärasust.[43] Ta vaidlustab seevastu hinnangu, mille kohaselt tema rahaliste vahendite külmutamine on selle saavutamiseks vajalik ja sobiv meede, kuigi ta tõi esile alternatiivsed meetmed ning samuti järelevalvemeetmed. Ta on nimelt seisukohal, et FSA-ga koostöö tegemise meetmed, tehingute eelneva heakskiitmise ettepaneku või Iraaniga tehingute tegemise täieliku keelu kehtestamise lükkas Üldkohus asjatult tagasi. Apellant jätab siiski täpsustamata, et peamiselt ei eitatud mitte meetmete tõhusust, vaid nendele viitamise vastuvõetavust. Vaidlustatud kohtuotsuse punktist 109 nähtub nimelt, et kõnealustele meetmetele viidati alles kohtuistungil, ilma et apellant oleks suutnud esitada ühtki põhjendust sellise hilinemise kohta. Kuna apellant ei vaidlustanud apellatsioonkaebuses järeldust kõnealuste meetmete hilinemisega esitamise kohta, ei pea Euroopa Kohus minu hinnangul tegema otsust hinnangu kohta, mis näib olevat täiesti teisejärguline ja mille kohaselt võttis Üldkohus kõigele vaatamata seisukoha nende meetmete rakendatavuse ja tõhususe kohta. Märkigem siiski, et see, kui apellandilt nõutakse – nagu Üldkohus seda tegi – tema enda välja pakutud alternatiivsete meetmete rakendatavuse tõendamist, ei tähenda, et talle pannakse ebamõistlik tõendamiskohustus, vaid see kuulub vastupidi tavapärase kontrolli ja mis tahes menetlusosalise esitatud argumentide põhjendatuse kaalumise hulka. Apellant ei saa seega ka väita, et nõukogu on kohustatud tõendama, et apellandi pakutud hüpoteetilisi alternatiivseid meetmeid ning täpsemalt eelneva heakskiitmise süsteemi ja sõltumatu volitatud isiku poolt järelevalve teostamist ei ole võimalik rakendada, kusjuures Üldkohus võttis pealegi ise seisukoha, et ettepanek keelata täielikult Iraaniga tehingute tegemine ei ole tõhus.[44]

52. Ülejäänud osas tuleb tõdeda, et korrektne on Üldkohtu hinnang sellise rahaliste vahendite külmutamise meetme vajalikkuse ja kohasuse kohta, mis võeti tuumarelvade levikus osaleva või seda toetava üksuse „omanduses või kontrolli all" oleva üksuse suhtes. Nimelt puudutab määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkt d konkreetselt selliste isikute, üksuste või asutuste kategooriat, kellel on seetõttu, et nad on artikli 7 lõike 2 punktis a või b viidatud üksuse omanduses või kontrolli all, viimati nimetatud isikuga eriti tihe seos. Üldkohtu järeldus, mille kohaselt on olemas „oht – mida ei saa tähelepanuta jätta –, et [tuumarelvade levikus osalev] üksus avaldab tema omanduses või kontrolli all olevatele üksustele survet", haarab minu arvates täielikult artikli 7 lõike 2 punkti d mõtte. Just oht kahjustada kogu süsteemi tõhusust sellest kõrvale hiilides õigustab rõhu asetamist ennetavatele meetmetele ning järelikult

42 — Külluslikku kohtupraktika hulgas vt 18. novembri 1987. aasta otsus kohtuasjas 137/85: Maizena jt (EKL 1987, lk 4587, punkt 15); 13. novembri 1990. aasta otsus kohtuasjas C-331/88: Fedesa jt (EKL 1990, lk I-4023, punkt 13); 7. detsembri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-339/92: ADM Ölmühlen (EKL 1993, lk I-6473, punkt 15) ning 7. juuli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-558/07: S.P.C.M. jt (EKL 2009, lk I-5783, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).

43 — Vt apellatsioonkaebuse punkt 75.

44 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 109.

kuigi meetmed, mille Üldkohus võis kvalifitseerida *ex post* meetmeteks, on küll tingimata vähem koormavad, ei anna need piisavaid tagatisi, et neid võiks pidada sama tõhusaks. Seega õigustab see oht määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktis d viidatud üksuste erikohtlemist. Nende üksuste suhtes võetud rahaliste vahendite külmutamise meetmed ei ole seega ilmselgelt kohatud.[45]

53. Ebaproportsionaalsuse osas on mõistagi õige kinnitada, et rahaliste vahendite külmutamise meede võeti apellandi suhtes asjaolu tõttu, et viimane oli nõukogu hinnangul täielikult niisuguse üksuse omanduses, kes toetab tuumarelvade levikut, ning et sellel samal meetmel on tema suhtes märkimisväärsed tagajärjed.[46] Euroopa Kohus on siiski juba kinnitanud, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 111 meenutas, et „sellise ühenduse õigusaktiga [nagu määrus, millega võetakse piiravad meetmed,] edendatavate eesmärkide olulisus õigustab isegi negatiivseid tagajärgi teatud majandustegevuses osalejate jaoks, sealhulgas nende jaoks, kes ei vastuta kuidagi olukorra eest, mis viis asjaomaste meetmete võtmiseni, kuid kelle omandiõigust piiratakse".[47] Arvestades eespool mainitud õiguspärast põhieesmärki ning vajadust selleks säilitada määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktide a ja b alusel võetud piiravate meetmete tõhusus, tuleb tõdeda, et rahaliste vahendite külmutamise mõju ebaproportsionaalsuse hindamine apellandi puhul toimus seega neid põhimõtteid nõuetekohaselt rakendades, mille Euroopa Kohus on selles valdkonnas välja töötanud, ning et Üldkohus järeldas õigesti, et määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punkt d, mis võimaldas rahaliste vahendite külmutamise meetmeid laiendada Bank Melli omanduses või kontrolli all olevatele üksustele ja järelikult apellandile, ei riku proportsionaalsuse põhimõtet.

54. Seega tuleb esimese väite teine osa ja teine väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

C. *Neljas väide, et vaidlusaluse otsuse põhjendamise kohustuse hindamisel on tehtud viga*

1. Poolte argumendid

55. Viidates nii määruse nr 423/2007 artikli 15 lõikele 3[48] kui ka seda puudutavale kohtupraktikale, heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane leidis, et nõukogu täitis vaidlusaluse otsuse põhjendamise kohustuse, samas kui selle otsuse sõnastuses on mainitud üksnes kõnealuse määruse artikli 7 lõiget 2, täpsustamata, millise punkti alusel apellant lisasse kanti. Peale selle sisaldab nimetatud lisa konkreetseid ja individuaalseid põhjusi üksnes Bank Melli, mitte aga Melli Banki suhtes, kuna nõukogu ei märkinud vaidlusaluses otsuses ka põhjusi, mille tõttu ta leidis, et Melli Banki puhul esineb märkimisväärselt suur oht, et ta hiilib emaettevõtja suhtes võetud meetmetest kõrvale. Üldkohus kinnitas kiirustades ekslikult, et nõukogu leidis vaikimisi, et apellant oli emaettevõtja omanduses artikli 7 lõike 2 punkti d tähenduses ning et sel alusel kanti ta nende üksuste loetelusse, kelle rahalised vahendid tuleb külmutada. Kuna Bank Melli kõiki tütarettevõtjaid ei kantud sellesse loetelusse, võis apellant õiguspäraselt kahelda, et ta kanti loetelusse üksnes põhjusel, et ta oli tütarettevõtja. Üldkohus ei saa ka kinnitada, et nõukogu tugines ümberlükatavale eeldusele, ilma et ta oleks läinud vastuollu määruses sisalduva nõudega esitada loetelusse kandmise konkreetsed ja individuaalsed põhjused. Asjaolu, et tühistamishagi tugines peamiselt väidetele, mis puudutasid Bank Melli kontrolli puudumist apellandi üle, ei mõjuta seda, kuidas hinnatakse nõukogu kohustust põhjendada vaidlusalust otsust. Viimaks märgib apellant apellatsioonkaebuses, et ta alustas kirjavahetust nõukoguga, kellel ta palus edastada toimiku; kuna nõukogu sellest keeldus, leiab ta, et see tõendab, et tema loetelusse kandmist ei ole kunagi üksikasjalikult põhjendatud. Vastupidi Üldkohtu järeldatule ei ole järgitud nõukogul lasuvat kohustust põhjendada loetelusse kandmise otsust ning esitada individuaalsed ja konkreetsed põhjused.

45 — Asjaolu kohta, et meetme õiguspärasust võib mõjutada üksnes selle meetme ilmselge ebasobivus, vt 12. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-380/03: Saksamaa *vs.* parlament ja nõukogu (EKL 2006, lk I-11573, punkt 145 ja seal viidatud kohtupraktika) ning eespool viidatud kohtuotsus S.P.C.M. jt (punkt 42).

46 — Vt analoogia alusel Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon (punkt 358).

47 — *Ibidem* (punkt 361 ja seal viidatud kohtupraktika).

48 — Käesoleva ettepaneku punktis 8 viidatud artikkel.

56. Nõukogu ja teised menetlusosalised paluvad väite tagasi lükata, kuna vaidlustatud otsuse sõnastuses on mainitud määruse nr 423/2007 artikli 7 lõiget 2 ja tabeli B punkti 4, mis viitab Bank Melli tütarettevõtjatele ja filiaalidele. Kuna apellant on 100% viimase omanduses, ei saanud apellandile olla teadmata, et ta kanti loetelusse kui üksus, mis on Bank Melli omanduses või kontrolli all. Nõukogu ei ole kohustatud vaidlusaluses otsuses esitama kõiki asjaolusid, mille tõttu ta oma otsuse tegi. Lisaks mõistis apellant neid põhjusi, kuna ta sai esitada tühistamishagi Üldkohtule ning kuna ta kaitses selles seisukohta, mis seisnes peamiselt selle vaidlustamises, et tal olid Bank Melliga õiguslikud ja tegevusalased sidemed. Järelikult on põhjendused piisavad ning Üldkohus andis õiguslikult laitmatu hinnangu, kohaldades ühenduse kohtupraktikas selles valdkonnas välja töötatud olulisi põhimõtteid.

57. Komisjon on ainus menetlusosaline, kes alates esimesest seisukohtade esitamisest on leidnud, et apellant heidab nõukogule ette ka seda, et ta ei teavitanud teda vaidlusalusest otsusest isiklikult. Komisjon märgib esimese võimalusena, et tegemist on uue väitega, mille Euroopa Kohus peaks tunnistama vastuvõetamatuks. Teise võimalusena eitab komisjon nõukogul lasuvat kohustust teavitada apellanti otsusest isiklikult. Repliigis väidab apellant, et teavitamise küsimus on selle argumendi üks tahk, mille ta esitas seoses otsuse põhjendamisega, ning et järelikult peab Euroopa Kohus – nagu tegi Üldkohus kohtuotsuses Bank Melli Iran *vs.* nõukogu[49] – seda analüüsima ning ta peaks järeldama, et käesolevas kohtuasjas on rikutud teavitamise kohustust. Viimati nimetatud seisukohale vaidlevad vastu nõukogu ja Prantsuse Vabariik oma vasturepliigis.

2. Hinnang

58. Apellant vaidleb esiteks vastu Üldkohtu hinnangule, mille viimane andis põhjendusele, mille nõukogu esitas vaidlusaluse otsuse toetuseks, ning väidab, et see ei sisalda põhjusi, mille tõttu nimetatud institutsioon kõnealuse akti vastu võttis.

59. Nagu Üldkohus meenutas,[50] on põhjendamiskohustus esmase õigusega[51] kehtestatud nõue, mida on korratud määruse nr 423/2007 artikli 15 lõikes 3.[52] Selleks et hinnata, kas on järgitud kohustust põhjendada liidu institutsiooni vastu võetud otsust, tuleb kontrollida, kas põhjendus võimaldas üksusel, keda see puudutab, saada teada võetud meetme põhjused, ning pädeval kohtul teostada oma kontrolli. Siiski ei ole nõutud, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna põhjenduste piisavust tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja kõiki asjaomast valdkonda reguleerivaid õigusnorme silmas pidades.[53] Tõdegem, et Üldkohus kordas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 143 ja 145 need aluspõhimõtted üle.

60. Üldkohus meenutas ka, et põhjendamiskohustus on liidu õiguse aluspõhimõte, millest võib erandeid teha ainult ülekaalukatel põhjustel,[54] ning nõukogu on kohustatud rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmisel tegema puudutatud üksusele teatavaks „spetsiifilised ja konkreetsed" põhjused.[55] Märkides ühtlasi ära erilise konteksti, milles vaidlusalune otsus tehti, võttis Üldkohus analoogia alusel üle arutluskäigu, millest Euroopa Kohus on lähtunud selliste piiravate meetmete esinemisel, mis on võetud terrorismivastase võitluse raames, ning märkis, et põhjendamiskohustus on seda olulisem, et üksusel, keda esimest korda puudutab rahaliste vahendite külmutamise meede, ei ole

49 — Eespool viidatud kohtuotsus, punktid 86–88.

50 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 143.

51 — EÜ artikkel 253.

52 — Vt käesoleva ettepaneku punkt 8.

53 — Vt mh 1. veebruari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-266/05 P: Sison *vs.* nõukogu (EKL 2007, lk I-1233, punkt 80).

54 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 143 ja 144.

55 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 144.

õigust olla eelnevalt ära kuulatud.[56] Samuti tuleneb sellest kohtupraktikast, et nõukogu on täitnud oma põhjendamiskohustuse, kui ta teeb põhjused, mis viisid puudutatud üksuse suhtes rahaliste vahendite külmutamise otsuse tegemiseni, viimasele teatavaks meetme vastuvõtmisega samal ajal või võimalikult kiiresti pärast selle vastuvõtmist.[57]

61. Selleks et vastata argumendile, mille esitas uuesti Euroopa Kohtule Prantsuse Vabariik ning mille kohaselt ei ole vaja, et omanduses või kontrolli all olevad üksused oleksid ära toodud nende isikute, üksuste ja asutuste loetelus, kelle rahalised vahendid tuleb külmutada, meenutan ma, et määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktist d tuleneb selgelt vastupidi, et „V lisa sisaldab […] füüsilisi ja juriidilisi isikuid, üksusi ja asutusi, kes on nimetatud […], kuna [nad] on […] omanduses või […] kontrolli all". Teisisõnu on selles määruses ette nähtud artikli 7 lõike 2 punktis d toodud üksuste formaalne kandmine sellesse loetelusse. Üldkohtu hinnang selles punktis[58] on seega korrektne.

62. Edasi jõudis Üldkohus eespool meenutatud põhimõtteid kohaldades järeldusele, et kuigi vaidlustatud otsuse põhjendused on „eriti kokkuvõtlikud", on need piisavad.[59] Tema hinnang juhindus küsimusest, kas vaidlusaluses otsuses sisalduv põhjendus võimaldas apellandil mõista põhjusi, miks tema rahalised vahendid külmutati. Selles osas räägib teatud hulk asjaolusid Üldkohtu üksikasjaliku analüüsi kasuks.

63. Tõsi on see, et vaidlusaluses otsuses oli nõukogu sõnastanud üheainsa lõigu, mis sisaldab põhjusi, mille tõttu kanti Bank Melli ning tema tütarettevõtjad ja filiaalid loetelusse, ning et tulbas „Põhjendused" toodud põhjused puudutasid eelkõige Bank Mellit, mitte apellanti. Seega kui – nagu ma leian – põhjendamiskohustust tuleb hinnata lähtuvalt küsimusest, kas puudutatud isik mõistis tema loetelusse kandmise põhjusi ning kas tal oli võimalik hinnata selle põhjendatust ning vajaduse korral see vaidlustada, tuleb nimelt tõdeda, et otsuse sõnastuses on mainitud määruse nr 423/2007 artikli 7 lõiget 2. Lisaks on vaidlusaluse otsuse lisa tabeli B punkti 4 alguses „Nimi" järgmine märge: „Bank Melli, Melli Bank Iran ja *selle kõik filiaalid ja tütarettevõtted*".[60] Nõustuda ei saa apellandi argumendiga, et ta pidi „mõistatama", millisel artikli 7 lõike 2 sättel põhines tema rahaliste vahendite külmutamise otsus, kuna on raske ette kujutada, et talle oleks olnud teadmata, et ta oli 100% Bank Melli omanduses. Kuna määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 punktis d on sätestatud, et „omanduses või kontrolli all" olevaks loetud üksuste rahalised vahendid külmutatakse, kujutab lisa tabeli B punktis 4 sisalduv tütarettevõtjate ja filiaalide mainimine lisaks apellandi ja tema postiaadressi nimetamisele minu arvates loetelusse kandmise piisavat põhjendust. Sellise järelduse tegemine ei kahjusta siiski apellandi võimalust pärast otsuse tegemist paluda nõukogult kogu võimalikus ulatuses täiendavat teavet põhjuste kohta, mille tõttu ta jõudis järeldusele, et apellandi puhul valitseb märkimisväärselt suur oht, et tema emaettevõtja avaldab talle survet, mille tulemusel võib ta kõrvale hiilida viimase suhtes võetud piiravatest meetmetest. Viimaks lisan ma, et asjaolu, et apellant oli 100% oma emaettevõtja omanduses, ei ole tähtsusetu hinnangu puhul, mille Euroopa Kohus peab põhjenduste piisavusele andma. Teisisõnu: kuigi selle põhjenduse kokkuvõtlikkus ei tohiks käesolevas kohtuasjas olla takistuseks põhjenduse piisavusele, peaks nõukogu tõenäoliselt tegema veidi suuremaid pingutusi juhtudel, kus omandus või kontroll on vähem ilmne.

56 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 143.
57 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 144.
58 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 146.
59 — Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 148.
60 — Kohtujuristi kursiiv.

64. Lisaks mainis apellant apellatsioonkaebuses nõukoguga alustatud kirjavahetust seoses tema toimiku edastamisega. See asjaolu ei mõjuta käesoleva väite analüüsimist. Kui see etteheide oleks ka vastuvõetav – milles ma ei ole veendunud[61] –, ei puuduta see igal juhul küsimust selles otsuses endas sisalduva põhjenduse piisavuse kohta, vaid pigem eraldiseisvat küsimust toimikuga tutvumise kohta, mida Üldkohtus ei ole siiski tõstatatud.

65. Neil asjaoludel ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis, et olgugi vaidlusaluse otsuse põhjendused apellandi osas kokkuvõtlikud, on need konteksti seisukohalt siiski sobivad ja samuti piisavad, et võimaldada esiteks apellandil mõista ja hinnata põhjusi, mille tõttu tegi nõukogu tema suhtes selle otsuse, ning teiseks Üldkohtul teostada oma kontrolli.

66. Mis puudutab küsimust, kas vaidlusalusest otsusest oleks tulnud apellanti teavitada, siis avaldan ma tõsiseid kahtlusi selles suhtes, kas see, mille apellant esitas oma repliigis käesoleva väite täiendusena, on vastuvõetav. Mitte ükski Üldkohtus esitatud väide ei puudutanud nimelt seda, et nõukogu oli jätnud vaidlusalusest otsusest isiklikult teavitamata. Märkimisväärselt erinevalt kohtuotsusest Bank Melli Iran *vs.* nõukogu,[62] millele viitab apellant, ei ole Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses järelikult andnud hinnangut selle väite kohta just selle väite puudumise tõttu. Seega, isegi kui oletada, et apellant kavatses apellatsioonimenetluse staadiumis seda küsimust käsitleda, ei ole tema argumendid igal juhul suunatud vaidlustatud kohtuotsuse vastu.

67. Seega on siinkohal ilmselgelt tegemist uue väitega, mille apellant esitas repliigi staadiumis reaktsioonina sellele, kuidas komisjon tõlgendas apellatsioonkaebuse punkti 116, millest komisjon sai aru, et apellant vaidlustas selle, kuidas talle otsus teatavaks tehti, ning mille kohta komisjon esitas seega pika arvamuse oma vastuses apellatsioonkaebusele.

68. Ma ei tõlgenda seda punkti samamoodi. Selle algversioonis on küll punktis 116 kirjas, et Üldkohtu praktika „*makes it clear that a person must be notified of the reasons for a decision against him at the time at which the decision is made*”.[63] Kuid igal juhul ei esita apellant ülejäänud apellatsioonkaebuses argumente, mis tõendaksid, et isikliku teavitamise kohustus lasuks nõukogul. Ilmselgelt liigne oleks järeldada, et pelk mõiste *notified* kasutamine esialgses vastuses on samaväärne väitega, mis puudutab vaidlusalusest otsusest isikliku teavitamise kohustust. Apellant ei saanud igal juhul esitada sellist väidet, kuna nagu ma eespool olen rõhutanud, ei ole ta sellele viidanud Üldkohtu menetluses. Menetlusosaliste vaheline vaidlus repliigi ja vasturepliigi korras ning hiljem kohtuistungil ei tohiks seega eksitada Euroopa Kohut nende teatamisega seotud argumentide vastuvõetavuse osas, mis kujutavad endast uut väidet nõukogu teavitamiskohustuse rikkumise kohta ja mis on seetõttu vastuvõetamatud, kuna Euroopa Kohtu pädevus on piiratud esimeses kohtuastmes arutatud väidetele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega.[64]

69. Neljas väide tuleb seega osaliselt põhjendamatuse ja osaliselt vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

61 — Meenutagem nimelt, et väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et „kui lubada poolel esitada esmakordselt Euroopa Kohtus väiteid ja argumente, mida ta ei ole esitanud Üldkohtus, saaks ta õiguse Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuasja ulatust Euroopa Kohtus, kellel on apellatsioonimenetluses piiratud pädevus. Apellatsioonimenetluses piirdub Euroopa Kohtu pädevus seega esimeses kohtuastmes arutatud väidetele ja argumentidele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega” (21. septembri 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P: Rootsi jt *vs.* API ja komisjon (EKL 2010, lk I-8533, punkt 126 ja seal viidatud kohtupraktika).

62 — Viidatud eespool 12. joonealuses märkuses.

63 — Kohtujuristi kursiiv.

64 — Vt küllusliku kohtupraktika hulgas eespool viidatud kohtuotsus Sison *vs.* nõukogu (punkt 95 ja seal viidatud kohtupraktika) ning eespool viidatud kohtuotsus Rootsi jt *vs.* API ja komisjon (punkt 126 ja seal viidatud kohtupraktika). Kui Euroopa Kohus peaks leidma teisiti, viitan ma käesoleval päeval kohtuasjas C-548/09 P: Bank Melli Iran *vs.* nõukogu esitatud ettepaneku punktile 32 jj, milles ma tegin Euroopa Kohtule ettepaneku asuda seisukohale, et vaidlusalusest otsusest individuaalselt teatamise kohustus lasub nõukogul, mööndes samas, et selle kohustuse rikkumise eest ei saa karistada õiguspärasuse valdkonnas, vaid vastupidi, selle eest tuleks karistada ainult kõnealuse otsuse vaidlustatavuse valdkonnas.

IV. Kohtukulud

70. Kodukorra artikli 122 esimeses lõigus on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 69 lõikele 2, mida kodukorra artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna nõukogu on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja apellant peab minu arvates kohtuvaidluse kaotama, tuleb apellatsioonkaebuse kohtukulud viimaselt välja mõista. Kuna Prantsuse Vabariik, Ühendkuningriik ja komisjon osalesid menetluses Euroopa Kohtus kodukorra artikli 115 alusel, kannavad nad oma kohtukulud lähtuvalt kodukorra artikli 69 lõikest 4 ise.

V. Ettepanek

71. Eespool toodud kaalutlustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku langetada järgmine otsus:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud välja Melli Bank plc-lt.